

nerozhoduje, že všechny filiálky mají stejné znění firemní jako závod hlavní, neboť tím se nic nemění na věci samé, že jest více filiálek. Otázka nákladů s opověďmi spojených rovněž nerozhoduje, neboť s touto okolností musela rekurentka počítati již při zakládání filiálek a když přes to filiálky založila, musí nésti i náklady s opověďmi ohledně těchto filiálek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení rejstříkového soudu, není ve zřejmém rozporu ani se zákonem ani se spisy, není ani zmatečné a nemohlo býti proto dovolacímu rekursu pro nedostatek podmínek §u 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. vyhověno. Ke správným důvodům napadeného usnesení stačí vzhledem k vývodům dovolacího rekursu uvést ještě toto: Podle čl. 212 obch. zák. jest pobočný závod akciové společnosti opověděti k zápisu do obchodního rejstříku soudu vedoucího rejstřík, v jehož obvodě má pobočný závod své sídlo. Podle čl. 233 obch. zák. jest opověděti k zápisu do obchodního rejstříku každou změnu členů představenstva. Obchodním rejstříkem jest rozuměti, pokud zákon sám nerozeznává, každý obchodní rejstřík, v němž jest zapsána firma podniku, tudíž jak rejstřík hlavního závodu, tak i rejstřík závodu vedlejšího (srov. Staub-Pisko I. díl, str. 83, § 2 b). Neustanovuje-li tedy zákon pro rejstřík vedlejšího závodu výjimky, nutno v každém případě, kde nařizuje zápis do obchodního rejstříku vůbec, opověděti tento zápis k oběma rejstříkům. Podle čl. 212 druhý odstavec obch. zák. musí opověď k zápisu vedlejšího závodu obsahovati vše, co jest stanoveno v čl. 210 druhý odstavec obch. zák., tedy také firmu a důsledkem toho i členy představenstva k firmování oprávněné a jich ověřené podpisy. (Srov. rozh. býv. Nejv. soudu vídeňského ve sb. A. Cl. čís. 1336 a rozh. Nejv. soudu čís. 1620 sb. n. s.). Je-li pak podle čl. 233 obch. zák. nutno opověděti k zápisu do obchodního rejstříku každou změnu představenstva, musí se tak státi i k rejstříku závodu vedlejšího. Změnou jest však také, odpadne-li některý z dosavadních členů představenstva, ať již vystoupením nebo smrtí. Z této úvahy plyne nejen, že jest změnu v představenstvu opověděti také v rejstříku pobočného závodu, ale že se tak může státi jen řádnou opovědí ve smyslu § 10 uvoz. zák. k obchodnímu zákonu a §§ 21 a 22 min. nař. ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák.

Čís. 6890.

Rozsudek pro zmeškání proti hlavnímu dlužníku neprokazuje sám o sobě výši pohledávky i proti rukojmímu a plátcí.

Ustanovení §u 1360 obč. zák. vztahuje se i na rukojmí a plátce.

(Rozh. ze dne 10. března 1927, R I 157/27.)

Žalující spolek zažaloval pohledávku proti hlavním dlužníkům, jakož i proti rukojmímu a plátci. Proti hlavním dlužníkům byl vynesena podle žaloby rozsudek pro zmeškání. Procesní soud prvního stádu vyhověl žalobě i proti rukojmímu a plátci. Důvody: Jako rukojmí a plátce ručí žalovaný podle §u 1357 obč. zákona jako spoludlužník za celý dluh a proto nemůže se dovolávat §u 1360 obč. zák. Podle §u 1360 obč. zák. jestliže věřiteli před převzetím nebo při převzetí rukojemství byla dána hlavním dlužníkem nebo třetí osobou zástava, má sice věřitel nicméně na vůli nastupovati podle pořadu (§ 1355) na rukojmího, není však oprávněn vzdáti se na jeho újmu zástavy. Žalovaný dovolává se ustanovení §u 1360 obč. zák. tvrdě, že při převzetí jeho závazku rukojemského bylo umluveno, že do zástavy dává se lokomobila manželů V-ových a že ku platnému zřízení práva zástavního nedošlo pouze opomenutím žalujícího spolku, který dovolil, by lokomobila zastavením stala se příslušenstvím nemovitosti, a že se po zastavení jejím nepostaral o zajištění pohledávky způsobem zákonu odpovídajícím. Než v tomto směru není poukaz žalovaného na ustanovení §u 1360 obč. zák. odůvodněn. Jeho ručení musí býti považováno za solidární ručení, což je totožné s ručením jako »rukojmí a plátce« podle §u 1357 obč. zák. Jakožto solidární dlužník ve smyslu §u 891 obč. zák. nemůže žalovaný uplatňovati námitky příslušející pouze jednoduchému rukojmímu podle §u 1358, 1360 a 1364 obč. zák., ježto od vůle věřitele závisí, zda chce požadovati pohledávku celou ode všech, či jen od některých spoludlužníků. Povaha solidarity spoludlužníka není srovnatelnou s námitkou tvrzeného prodlení věřitele ve vymáhání pohledávky na hlavním dlužníku, nebo s námitkou vzdání se zástavy. Proto žalovaný jako rukojmí a plátce, jako solidární dlužník nemůže namítati opomenutí žalujícího spolku ve příčině zastavené lokomobily, ani ve příčině opomenutí zajištění a včasného vymáhání pohledávky na manželích V-ových, a proto také nemůže žalovaný započtením namítati z uvedeného opomenutí dovozovaný nárok na náhradu jemu způsobené škody 25.000 Kč a 20.000 Kč. K odvolání rukojmího a plátce odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Především zůstalo řízení potud kusým, že prvý soud opomenul zjistiti výši zažalované pohledávky, neboť žalovaný ve své odpovědi popřel její výši, a rozsudek pro zmeškání proti spoluzalovaným není sám o sobě průkazem o její výši i proti dalšímu žalovanému. Dále nelze souhlasiti s výkladem napadeného rozsudku, že rukojmí a plátce nemůže se dovolávat § 1360 obč. zák., neboť § 1360 mezi různými druhy rukojemství nerozeznává a ustanovení to zařazeno jest v odstavci, jenž dle marginální rubriky jedná o účinku rukojemství vůbec, a ani povaha závazku rukojmí a plátce nevyklučuje možnost postižního závazku, hojení se na spolurukojmích a spoludlužnících (§§ 896 a 1359 obč. zák.), a nezbavuje ho práv, jež mu předpisy §§ 1358 a 1360 obč. zák. poskytují. O dání lokomobily do ruční zástavy jednalo se podle obsahu smlouvy ze dne 10. července 1922 již tehdy, a dle protokolů o schůzích dozorčí rady schválena byla nabídka ta dodatečně dne 2. září 1922. Bylo-li vzato od věřitele na vě-

domost, že zástava byla dána, bylo na něm, by učinil opatření, by zástava skutečně mohla býti uplatňována. Jednalo se o věc movitou, jež pevným spojením s budovou mohla se státi jejím příslušenstvím, a neúplným zůstalo řízení, poněvadž nebylo zjištěno, kdy spojení po rozumu §u 297 obč. zák. nastalo, a zda spojení to prováděno bylo s vědomím a souhlasem členů představenstva žalujícího společenstva. Nebylo-li spojení to provedeno před sepsáním notářského spisu ze dne 29. září 1922, bylo věcí žalobce, by tomu zabránil, a bylo-li spojení již hotové, mohla věřitelka naléhati na to, by učiněno bylo opatření, by spojení to opět zrušeno bylo tak, by movitá věc do zástavy daná se nestala příslušenstvím nemovitosti. Soudu náleží uvážiti, jak dalece v tomto opomenutí možných opatření dle okolností případu může býti spatřováno dobrovolné vzdání se zástavy neb aspoň zavinění na ztrátě zástavního práva. Dojde-li soud k úsudku, že žalobkyně od zástavy upustila nebo že ji stihá zavinění na ztrátě tohoto práva, bude se musiti dále zabývati otázkou, zdali ztrátou ruční zástavy vzešla žalovanému K-ovi škoda, jakou má na zřeteli § 1360 obč. zák. a bude pak nutno zjistiti cenu zastavené lokomobily v době, kdy ku dražbě nemovitosti došlo a tím bývalá ruční zástava zásahu věřitele odňata byla a jemu ztrátou její újma na pohledávce vzejítí mohla.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávněnosti. Dlužno přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že rozsudek pro zmeškání vydaný proti žalovaným hlavním dlužníkům, není sám o sobě průkazem o výši zažalované pohledávky i proti spolužalovanému rukojmí a plátcí. Podle §u 13 c. ř. s. jest každý společník v rozepři naproti odpůrci ve sporu v ten způsob samostatný, že jednání neb opomenutí jednoho společníka v rozepři nejsou druhému ani na prospěch ani na újmu. Spolužalovaný František K. výši zažalované pohledávky popřel a náleží tedy straně žalující, by ji prokázala. Dále jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu co do výkladu §u 1360 obč. zák. Po této stránce se stěžovatel poukazuje na rozhodnutí sb. n. s. čís. 5627, jímž tento Nejvyšší soud vložil a odůvodnil, že se vztahuje onen předpis zákonný na jakýkoliv druh závazku rukojemského a že jeho působnost nelze omezovati jen na případ obyčejného rukojemství. Důsledkem toho jest tudíž ovšem zapotřebí, aby se procesní soud také zabýval námitkami žalovaného v tomto směru vznesenými. Soud procesní sice zjistil na základě exekučních spisů, že žalující spolek podal dne 19. prosince 1925 návrh na vyloučení lokomobily z exekuce na nemovitosti hlavních dlužníků a že žádost tato byla zamítnuta. Tím však ještě není vyvrácena námitka žalovaného, dle níž zavinil žalující spolek, že se lokomobila stala příslušenstvím nemovitosti hlavních dlužníků. Jest úplně nerozhodné, zdali bylo podmínkou ručení žalovaného, že bude dána lokomobila do zástavy a zdali měla tato zástava nahraditi třetího rukojmího, nýbrž je-

dině rozhodné jest, že s převzetím rukojemského závazku byl také založen důvod k nabytí zástavního práva.

Čís. 6891.

Za sprostění podle čl. XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. může advokát (žalující) chudé strany žádati i po podání žaloby.

(Rozh. ze dne 10. března 1927, R I 169/27.)

Dr. Karel R. byl ustanoven Martě K-ové za zástupce chudých pro její spor proti obci o náhradu škody zábořem bytu. Po podání žalobní odpovědi navrhl Dr. Karel R., by byl sprostěn zastupování Marty K-ové vzhledem k beznadějnosti sporu. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Podle čl. XXXIII. uvoz. zák. k soudnímu řádu může advokát žádati, by byl sprostěn zastupování chudé strany, když domáhání se práva nebo jeho obhajování jeví se býti svévolným nebo marným. Jest proto povinností advokáta, by ihned, jakmile mu strana podala informaci a sdělila průvodní prostředky, zkoumal, zda zamýšlené vymáhání žalobního nároku není svévolným nebo marným. Z toho však plyne, že žádost za sprostění může podati jen před podáním žaloby. Podal-li žalobu, nemůže již žádati za sprostění ze zastupování, poněvadž strana chudá byla by bez zastoupení, její procesní úkony byly by neplatny a mohly by ji stihnouti i následky zmeškání (§ 27 a 133 c. ř. s.), poněvadž jde o spor, v němž strany musí býti zastoupeny advokátem. Tím více pak v projednávaném případě, kde již odpůrce podal žalobní odpověď. Tento nedostatek musil by býti odstraněn jmenováním nového advokáta, což by zajisté nebylo účelným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by rozhodl ve věci.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že advokát strany chudé jako strany žalující, může žádati za sprostění podle čl. XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. jen před podáním žaloby. Nic takového z tohoto zákonného ustanovení nelze vyčísti a odporovalo by to také účelu zákona, který chtěl zabrániti, by strany nevyužívaly práva chudých k vedení sporů beznadějných a by takto nevyužívaly bez dostatečného důvodu pracovní síly právního zástupce, nehledíc ani k tomu, že i orgány státu jsou zbytečně zaneprázdněny a že stát pro případ bezvýslednosti sporu vzdává se svých poplatků (srv. motivy ke čl. XXXIII. str. 14). Je-li strana chudá stranou žalující, může právě teprve z odpovědi na žalobu na jevo vyjítí svévolnost nebo marnost sporu. Ostatně vztahuje se předpis čl. XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. také na žalované chudé strany, kde rovněž teprve za sporu vyjde na jevo, že obhajování práva jest svévolné nebo marné. Není důvodu, by co do doby, kdy může advokát žádati za sprostění, bylo rozeznáváno mezi stranou žalující a stranou ža-